

SADEVESIVIEMÄRÖINTITYÖMAAN ARKEOLOGINEN VALVONTA 25.10.2016

Kaarina, Hulkio, Hulkion vanha kylätontti

Kaisa Lehtonen
Varsinais-Suomen maakuntamuseo

Kohde: Kaarina, Hulkkio, Hulkkion vanha kylätontti (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000022014)

Tyyppi: Asuinpaikat, kylämäki

Ajoitus: historiallinen

Rekisteriportaalin koordinaatit: P = 6706080 I = 248570 (ETRS-TM35FIN)
Kaarinan kirkosta noin 3,7 km itään

Tarkastuksen aihe:

Suomen Rakennusasiantuntijat Oy pyysi kesäkuussa 2016 Varsinais-Suomen maakuntamuseon lausuntoa As Oy Tuorlanhelmen rivitalojen korjausprojektista. Kohteessa oli tarkoitus tehdä rakennusten vierustojen maanpintojen muokkausta ja sadevesien viemäroinnin parantamista. Kohteelle tehtiin 31.5.2016 maastotarkastus, jossa paikalla olivat Kimmo Heino (Suomen Rakennusasiantuntijat Oy) ja Kaisa Lehtonen (Varsinais-Suomen maakuntamuseo).

Koska kaivettavilla alueilla saattaa olla muinaismuistolain (295/63) tarkoittamia kiinteitä rakenteita ja kerrostumia, edellytti Varsinais-Suomen maakuntamuseo kaivutyön aikaista arkeologista valvontaa (Varsinais-Suomen maakuntamuseon lausunto, dnro 6217-2016, liitekartta 2). Arkeologista valvontaa edellytettiin kolmessa eri kohdassa, joissa katsottiin, että kulttuurikerrosta saattaa edelleen olla jäljellä.

Kohteen kuvaus:

Mäki, jolla rivitalot sijaitsevat, on Hulkkion kylän keskiaikainen kylätontti. Varhaisimmat kirjalliset maininnat Hulkkion kylästä ovat vuodelta 1322. Mäeltä löytyi vuonna 1998 Kaarinan kunnan perusinventoinnissa useita rakennuksen perustoja ja kivijalkoja. Nykyisin mäellä on Tuorlan maatalousoppilaitoksen henkilökunta- ja/tai opiskelija-asuntoja (rivitaloja).

Kaivutyön valvonta 25.10.2016:

Arkeologisesti valvotut alueet ilmenevät liitekartasta 3. Valvonnassa tehtiin seuraavat havainnot:

Oja 1

Oja 1 (kuvat 1-5) kaivettiin rivitalon päädyssä olevan kivijalan viereen. Talon nurkalle oli jo joskus aiemmin asennettu kaivo.

Kuva 1. Kivijalka.

Kuva 2. Oja 1 kaivettiin rivitalon ja kivijalan välistä.

Kaivetun ojan syvyys oli noin 50-60 cm nykyisestä maanpinnasta. Talon päädyssä ojasta tuli esiin runsaasti muuraushiekkaa, joka lienee todennäköisesti peräisin rivitalon rakentamisen ajalta. Ei havaintoja kulttuurimaasta tai -kerroksista. Mahdolliset kulttuurikerrokset ovat joko tuhoutuneet rivitalon rakentamisen yhteydessä tai jos kulttuurikerrosta on vielä jäljellä, niin se on syvemmillä kuin mihin nyt kaivettiin.

Kuva 3. Vasemmalla alhaalla jo aiemmin kaivettu kaivo.

Kuva 4. Rivitalon päädystä esiin tuli muuraushiekkaa.

Kuva 5. Jokunen yksittäinen tiilenkappale pilkistää maakasoista.

Oja 2

Oja 2 (kuvat 6-9) kaivettiin kahden rivitalon väliin. Rivitalo 1:n kulmaan oli jo aiemmin tehty erilaisia kunnallisteknisiä kaivantoja (mm. viemäri- ja kaukolämpölinja), joiden yhteydessä paikalle on ilmeisesti tuotu runsaasti hiekkaa. Tämä hiekkakerros vaikeutti jonkin verran havaintojen tekoa, koska hiekkaa valui kaivamisen aikana ojan reunoilta kaivannon seinämiin.

Kuva 6. Oja 2 madaltui mitä alemmas rinteeseen edettiin.

Hiekkakerroksen alta tuli ojasta 2 esiin hyvin tiivis, noin 20-25 cm paksu, musta kulttuurikerros, joka oli lähestulkoon löydötön. Esiin tuli vain muutama punainen tiilenpala tai muru sekä vääntynyt, vähän rautanaulaa muistuttava ja pahoin ruostunut esine, joka ei kuitenkaan ollut aivan nuori. Kulttuurikerros alkoi noin 45-60 cm maanpinnasta, osin jopa 75 cm syvyydestä.

Kuva 7. Ojan 2 kulttuurikerrosta.

Kuva 8. Oikealla ylhäällä näkyy vanhoja putkilinjoja sekä uusi nyt asennettu sadevesiviemäriputki.

Kuva 9. Ojan 2 kulttuurikerrosta.

Kaivettaessa ojaa rinnettä alaspäin kaivussyvyys jäi matalammaksi, joten selvyttä siihen, mihin asti kulttuurikerros jatkui, ei saatu. Vaikutelmaksi jäi, että havaitulla kulttuurikerroksella on jo jonkin verran ikää. Onko kysymyksessä esim. mahdollinen tunkio tai navetan pohja?

Oja 3

Oja 3 (kuva 10) kaivettiin rivitalo 2:n pätyyn. Sen pohjoispuolella, pusikkoa kasvavassa rinteessä, on ilmeinen maakellarin pohja. Ojasta tuli hiekkansekaista multaa sekä vähän muualta tuotua hiekkaa. Ei havaintoja kulttuurimaasta tai -kerroksista. Jokunen tiilen kappale ja tiilimuraa.

Kuva 10.

Tarkastuksen loppupäätelmä:

Ojan 2 havainnot osoittavat, että mäellä on selvä arkeologinen potentiaali. Valvonnan yhteydessä tarkastettiin vielä rivitalojen itäpuolella oleva lehtipuita ja tiivistä vesaikkoa kasvava metsikköalue, jossa vuodenajasta johtuen oli näkyvissä useita rakennusten kivijalkoja. Mikäli Varsinais-Suomessa etsitään lähi-vuosina kaivauskohteeksi keskiaikaista kylämäkeä, olisi Hulkkion kylätontti mitä oivallisim tutkimuskohde.

Turussa 11.11.2016

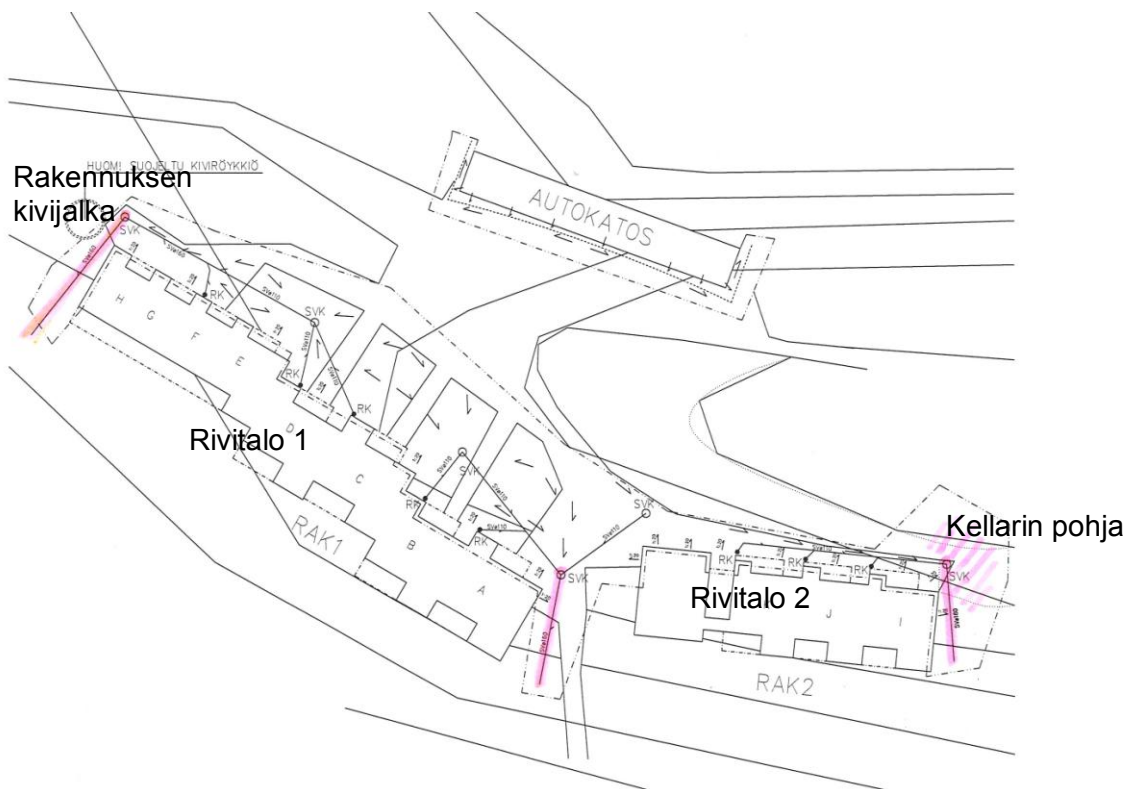
Kaisa Lehtonen

Liitekarta 1. Ote maastokartasta

Kohde on merkitty karttaan turkoosilla ympyrällä.

Liitekarta 2. Varsinais-Suomen maakuntamuseon lausunnossaan valvottaviksi edellyttämät alueet.

Liitekarta 3. Valvotut alueet on merkitty turkooseilla viivoilla.

